

LIJST VAN BESCHERMDE RIJKSMONUMENTEN

Inhoud rijksmonumenten

adres	monument	datum besluit
1. Bergstraat 1	Dommelse watermolen	15 mei 1968
2. Molenstraat 211	Venbergse watermolen	15 mei 1968
3. Dorpsstraat 50	Molen St. Antonius-Abt	15 mei 1968
4. Dommelstraat 41	Huize Agnetendal	14 mei 1980
5. Dorpsstraat 112	Kempische L-vormige langgevelboerderij	15 mei 1968
6. Dorpsstraat 128/128A	Kempische langgevelboerderij	15 mei 1968
7. Schafterdijk 40	Kempische langgevelboerderij	15 mei 1968
8. Sportpark Den Dries	Urnenveld uit de late bronstijd	5 oktober 1967
9. Maastrichterweg 16	woonhuis	30 januari 1979
10. Markt 1	Weerderhuys	15 mei 2001
11. Markt 4	deftig woonhuis	15 mei 2001
12. Markt 15/17	voormalig fabrikantenwoning	15 mei 2001
13. Markt 23	Oude raadhuis	15 mei 2001
14. Markt 53	Sint Nicolaaskerk	15 mei 2001
15. Markt 55	r.k.-pastorie	15 mei 2001
16. Leenderweg 1	huize Robijnenhof	15 mei 2001
17. Nieuwe Waalreseweg 189	De Bunker	15 mei 2001
18. Kerkhofstraat ongenummerd	grafkapel Maas-Leën	15 mei 2001
19. Westerhovenseweg 2	langgevelboerderij annex voormalig café	3 april 2003
20. Peperstraat 56/54A	winkel-woonhuis grote Leijenhuijsinge	23 juni 2004
21. Achterste Brug 14	kortgevelboerderij	11 juli 2005

Rijksmonument: 1

Onderstaand monument is een rijksmonument in de zin van de Monumentenwet.

Datum besluit: 15 mei 1968
Monumentnummer: 36873

PLAATSELIJKE AANDUIDING

Plaats: Valkenswaard
Straat: Bergstraat
Huisnummer: 1
Monument: Dommelse watermolen

KADASTRALE AANDUIDING

Kadastraal gemeente: Valkenswaard
Sectie: E
Nummer: 776

OMSCHRIJVING

Beschrijving volgens register

Dubbele waterradmolen op de Dommel, 'Dommelse Molen'. Molenhuis deels van baksteen, deels van hout.

Aanvullende info

De molen is een dubbele onderslagmolen op de Dommel (17^e eeuw en jonger). Oorspronkelijk stond hier een dubbele watermolen: op de linkeroever van de Dommel een korenmolen en op de rechteroever een oliemolen waar raapolie en lijnolie kon worden geproduceerd. De nog bestaande korenmolen is het rijksmonument. Van de oliemolen is alleen de fundering en het maalwerk bewaard gebleven. De huidige opbouw dateert uit 1982. Zij herbergt een molenaarswoning en is naar uiterlijke vorm een reconstructie van de vroegere molen.

Rijksmonument: 1

Rijksmonument: 2

Onderstaand monument is een rijksmonument in de zin van de Monumentenwet.

Datum besluit: 15 mei 1968
Monumentnummer: 36872

PLAATSELIJKE AANDUIDING

Plaats: Valkenswaard
Straat: Molenstraat
Huisnummer: tegenover 211
Monument: Venbergse watermolen

KADASTRALE AANDUIDING

Kadastraal gemeente: Valkenswaard
Sectie: K
Nummer: 6

OMSCHRIJVING

Beschrijving volgens register

De Venbergse watermolen. Oorspronkelijk graan-, olie- en schorsmolen, met slagrad op de Dommel. Houten molenhuis.

Aanvullende info

In 1227 was er al sprake van een graan-, olie- en schorsmolen. Het is nu een korenmolen die werkt op waterkracht met een groot onderslagrad. Het molengebouw is zeer eenvoudig en werd met behoud van de oude constructie vernieuwd rond 1900.

Rijksmonument: 2

Rijksmonument: 3

Onderstaand monument is een rijksmonument in de zin van de Monumentenwet.

Datum besluit: 15 mei 1968
Monumentnummer: 36874

PLAATSELIJKE AANDUIDING

Plaats: Valkenswaard
Straat: Dorpsstraat
Huisnummer: 50
Monument: Bergkorenmolen Sint Antonius Abt

KADASTRALE AANDUIDING

Kadastraal gemeente: Borkel
Sectie: D
Nummer: 242

OMSCHRIJVING

Beschrijving volgens register

Ronde steen bergkorenmolen, herbouwd na brand in 1936.

Aanvullende info

De ronde stenen bergkorenmolen (1867-1869) is na een brand in 1936 herbouwd. De laatste restauratie heeft plaats gehad in 1989. Samen met het aanpalende molenaarshuis en magazijn vormt hij een uniek ensemble.

Rijksmonument: 3

Rijksmonument: 4

Onderstaand monument is een rijksmonument in de zin van de Monumentenwet.

Datum besluit: 14 mei 1980
Monumentnummer: 36870

PLAATSELIJKE AANDUIDING

Plaats: Valkenswaard
Straat: Dommelstraat
Huisnummer: 41
Monument: Huize Agnetendal

KADASTRALE AANDUIDING

Kadastraal gemeente: Valkenswaard
Sectie: G
Nummer: 974

OMSCHRIJVING

Beschrijving volgens register

"Huize Agnetendal" is een voormalige pastorie uit 1815. Het pand is gelegen op het terrein van het voormalige klooster St.Agnietendal. Witgepleisterd pand met verdieping onder met leien gedekt zadeldak met hoekschoorstenen. In de symmetrisch ingedeelde voorgevel in het midden een getoogde dubbele deur met smeedijzeren deurijzers, een negental getoogde T-vensters met glas-inlood in de bovenlichten en boven de deur een 17e eeuwse, beeldhouwde cartouche; de voorgevel is afgesloten met een houten, geprofileerde kroonlijst en heeft boven het midden een half rond afgesloten dakkapel, die bekrond wordt door een klein segmentvormig fronton. Op het dak een ijzeren klokkestoel met luidklokje. Voor de deur een stoep met beeldhouwde leeuwen. De huidige vormgeving van het pand dateert uit het derde kwart van de 19e eeuw. Het bouwblok staat echter aangegeven op de 19e eeuw. Het bouwblok staat echter aangegeven op de topografische kaart van 1837, zodat de kern van het pand mogelijk uit het begin van de 17e eeuw dateert. Tegen het huis aangebouwd een 19e eeuwse, witgepleisterd koetshuis onder met leien gedekt zadeldak met schild. Op het terrein een bijbehorende inrijhek met door bollen bekronde pijlers en een restant van een laat-middeleeuwse muur met steunberen, die afkomstig zou zijn van het klooster.

Aanvullende info

Op het terrein staan ook enkele bijgebouwen. Hierin was sinds 1910 de wasblekerij en kaarsenmakerij gevestigd.

Rijksmonument: 5

Onderstaand monument is een rijksmonument in de zin van de Monumentenwet.

Datum besluit: 15 mei 1968
Monumentnummer: 36875

PLAATSELIJKE AANDUIDING

Plaats: Valkenswaard
Straat: Dorpsstraat
Huisnummer: 112
Monument: Kempische L-vormige langgevelboerderij

KADASTRALE AANDUIDING

Kadastraal gemeente: Borkel
Sectie: E
Nummer: 223

OMSCHRIJVING

Beschrijving volgens register

Boerderij van het Kempisch langgeveltype op L-vormige plattegrond, onder rieten wolfdak met voet van pannen. Ramen met kleine roedenverdeling en luiken. Jaartalstenen 1771.

Aanvullende info

Uitzonderlijk aan deze boerderij is de haaks op het achterhuis staande schuur. De boerderij werd in 1992 gerestaureerd.

Bouwwerk uit oogpunt van oudheidkundige en volkskundige waarde van belang.

Rijksmonument: 5

Rijksmonument: 5

Rijksmonument: 6

Onderstaand monument is een rijksmonument in de zin van de Monumentenwet.

Datum besluit: 15 mei 1968
Monumentnummer: 41951

PLAATSELIJKE AANDUIDING

Plaats: Valkenswaard
Straat: Dorpsstraat
Huisnummer: 128/128A
Monument: Kempische langgevelboerderij

KADASTRALE AANDUIDING

Kadastraal gemeente: Borkel
Sectie: E
Nummer: 650 en 651

OMSCHRIJVING

Beschrijving volgens register

Boerderij van het Kempische langgeveltype, onder rieten wolfdak met voet van pannen; kruiskozijnen met luiken. Jaartalstenen 1778.

Aanvullende info

De oorspronkelijke kruiskozijnen met luiken zijn vervangen door T-kozijnen.

Bouwwerk van belang uit oogpunt van oudheidkundige en volkskundige waarde.

Rijksmonument: 6

Rijksmonument: 7

Onderstaand monument is een rijksmonument in de zin van de Monumentenwet.

Datum besluit: 15 mei 1968
Monumentnummer: 41952

PLAATSELIJKE AANDUIDING

Plaats: Valkenswaard
Straat: Schafterdijk
Huisnummer: 40
Monument: Kempische langgevelboerderij

KADASTRALE AANDUIDING

Kadastraal gemeente: Borkel
Sectie: E
Nummer: 56

OMSCHRIJVING

Beschrijving volgens register

Boerderij van het Kempische langgeveltype, onder rieten wolfdak, met korfbogig getoogde ingang en met kruiskozijn. Jaarankers. 1745

Aanvullende info

'De Drij Koningen' is een boerderij van het Kempische langgeveltype uit 1745. Bij de restauratie is de boerderij grotendeels herbouwd met behoud van delen van het muurwerk. Op het terrein staat ook een gerestaureerde karschob met rieten schilddak en er staan enkele oudere lindenbomen.

Bouwwerk van belang uit oogpunt van oudheidkundige en volkskundige waarde.

Rijksmonument: 7

Rijksmonument: 8

Onderstaand monument is een rijksmonument in de zin van de Monumentenwet.

Datum besluit: 5 oktober 1967
Monumentnummer: 46133

PLAATSELIJKE AANDUIDING

Plaats: Valkenswaard
Straat: Sportpark Den Dries
Huisnummer:
Monument: Urneveld

KADASTRALE AANDUIDING

Kadastraal gemeente: Valkenswaard
Sectie: A
Nummer: 2719

OMSCHRIJVING

Beschrijving volgens register

Terrein waarin urnenveld. Datering: late Bronstijd.

Aanvullende info

In 1908 werden hier een twintigtal urnen en enkele losse crematies aangetroffen. Vermoedelijk bevinden zich hier nog sporen van het urnenveld. Het beschermde monument heeft een L-vorm, met de korte poot naar het noorden en de lange naar het westen gericht. Het geheel ligt ingeklemd tussen een voetbalveld aan de noord-, een tennisbaan aan de zuid- en een zwembad aan de oostzijde. Aan de zuidzijde van het monument is een gedeelte verloren gegaan aan de uitbreiding van tennisbanen (overigens zonder vergunning uitgevoerd). Over het monument is een hekwerk geplaatst om het voetbalveld van het zwembad te scheiden. De gedeeltes van het monument die met sportvelden zijn bezet zijn geëgaliseerd tot een diepte van 55 cm. Het bodemprofiel van het monument is nog redelijk intact. De kans op de aanwezigheid van resten van een urnenveld lijkt in het noordelijk gedeelte van het monument erg groot. Boringen in de lange poot van de 'L' hebben geen sporen van een urnenveld aangetroffen. Een verhoging in de hoek van de 'L' (podzol boven een uitspoelingszone) zal een heuvel zijn geweest die deel uitmaakte van het urnenveld. Eventuele sporen buiten de oorspronkelijke opgraving zullen zich nog in goede staat bevinden.

Rijksmonument: 8

De uitstrekking van het monument kan niet onderzocht worden, omdat de sportvelden het onmogelijk maken om proefsleuven aan te leggen. Waarschijnlijk strekte het monument zich verder uit aan de van oorsprong natte noordzijde van het gebied.

Datering	Late Bronstijd - Midden-IJzertijd
Cultuur	onbekend/n.v.t.
Toelichting	mogelijk restant langbed 159525/375220

Urnenveld uit de late bronstijd op sportpark Den Dries

De bronstijd is de archeologische periode die loopt van ongeveer 2000 v. Chr. tot ongeveer 800 v. Chr. De tijd ontleent zijn naam aan de kennis over de productie en toepassing van het materiaal brons voor gebruiksvoorwerpen. In de late bronstijd was het gebruik de stoffelijke resten van overledenen te verbranden en de crematieresten in urnen te begraven. Dat gebeurde geconcentreerd in zogenaamde urnenvelden. In 1954 is door de Rijksdienst voor Oudheidkundig Bodemonderzoek onderzoek daarna gedaan in de Geenhovense Heide. Een deel is toen bewust niet opgegraven en als archeologisch monument op de rijksmonumentenlijst geplaatst.

Rijksmonument: 8

Rijksmonument: 9

Onderstaand monument is een rijksmonument in de zin van de Monumentenwet.

Datum besluit: 30 januari 1979
Monumentnummer: 36871

PLAATSELIJKE AANDUIDING

Plaats: Valkenswaard
Straat: Maastrichterweg
Huisnummer: 16
Monument: woonhuis

KADASTRALE AANDUIDING

Kadastraal gemeente: Valkenswaard
Sectie: D
Nummer: 4509

OMSCHRIJVING

Beschrijving volgens register

Pand uit het midden van de 19e eeuw, bestaande uit begane-grond met hoog, pannen zadeldak tussen puntgevels met rollagen. Deur met panelen in de voorgevel; vensters met luiken en schuiframen. Aan de achterzijde uitbouw onder pannen zadeldak.

Aanvullende info

Gebouw van eenvoudige doch harmonische architectuur en van oudheidkundige waarde.

Rijksmonument: 9

Rijksmonument: 10

Onderstaand monument is een rijksmonument in de zin van de Monumentenwet.

Datum besluit: 15 mei 2001
Monumentnummer: 518661

PLAATSELIJKE AANDUIDING

Plaats: Valkenswaard
Straat: Markt
Huisnummer: 1
Monument: Weerderhuys

KADASTRALE AANDUIDING

Kadastraal gemeente: Valkenswaard
Sectie: B
Nummer: 2557

OMSCHRIJVING

Inleiding volgens register

Aan de westzijde van de zogeheten 'Kleine Markt', op de kruising van enkele wegen, werd in 1890 de Neo-Gotische NEDERLANDSE HERVORMDE KERK gebouwd op de plaats waar in 1809 het eerste protestantse kerkgebouw was verrezen. Aannemer was Van der Struyk uit Oisterwijk. Het gebouw, dat in 1969 werd overgedragen aan de gemeente Valkenswaard en de functie van trouwzaal kreeg, staat sinds 1973 bekend onder de naam 'Weerderhuis'.

Beschrijving volgens register

Bakstenen kruiskerk met lager koor en ingangspartij onder zadeldaken gedekt met lei in Maasdekking. In alle gevels zijn op regelmatige afstand speklagen van gele verblendsteen aangebracht. De tuitgevels zijn alle voorzien van uitgemetselde schouders en afgedekt met ezelsruggen van daktegels. Uitgezonderd de voorgevel zijn alle gevels voorzien van een bakstenen waterlijst. De zadeldaken zijn voorzien van bakgoten op uitgemetselde geprofileerde lijsten waarin onder andere een muizetand. Alle venster- en deuropeningen zijn voorzien van afgeschuinde dagkanten. Vensters en lichten hebben allen een geometrische glas-in-lood-vulling, in de voorgevel voorzien van gekleurd glas. De vensters hebben hardstenen dorpels.

Rijksmonument: 10

De lagere ingangspartij aan de westzijde heeft een hardstenen trap die leidt naar een opgeklampte vleugel deur met gesmede gehengen, klopper en slotplaat onder een door een getoogde strek gedragen korfboog. Daarboven een rondbogig drielichtvenster met hardstenen dorpel waarboven drie rondvensters. De deur en het drielichtvenster bevinden zich in een over de gehele hoogte van de gevel aangebrachte rondbogige nis. In de toppen van de ingangspartij en de kruisarm respectievelijk een aan de bovenzijde getrapte licht en een rondbogig licht. Aan de noordzijde, in de hoek van de kruisarmen een uitgemetselde trapkoker onder koepeldak bedekt met zink. In de trapkoker twee aan de bovenzijde getrapte lichten. Aan de zuidzijde van deze en aan beide zijden van de oostelijke kruisarm een rondboogvenster.

In de gevels van de kruisarmen aan noord- en zuidzijde een rondbogig drielichtvenster met boven in de top een getrapte licht.

In de top van de oostelijke kruisarm een blind rondboogvenster.

Het lagere koor heeft in de gevel een rondbogig tweelichtvenster waarboven een rondvenster, het geheel in een rondbogige nis. Boven deze nis een aan de bovenzijde getrapte licht. In de zuidgevel van het koor een opgeklampte deur met gehengen waarvoor een lage bakstenen trap.

Op de kruising een opengewerkte houten dakruiter op achthoekige plattegrond met laag ingesnoerde spits op geprofileerde klossen met lei in Maasdekking. Op de top van de spits een smeedijzeren ster.

In de voorgevel, boven de deur een gevelsteen: 'DE EERSTE STEEN VAN DIT KERKGEBOUW / IS GELEGD DEN 13 JULI 1890 DOOR DEN / WEL EDELEN HEER G.W. BOOT HZN / KERKVOOGD DER HERVORMDE GEMEENTE / TE VALKENSWAARD E.N.

In het geheel gepleisterde interieur zijn de ingangspartij en het koor door muren van de kruiskerk gescheiden. In de muur naar de ingangspartij een opgeklampte, getoogde vleugel deur met hardstenen dorpel. Boven de ingangspartij een balkon met planken vloer, via een open, gedeeltelijk in de trapkoker opgenomen hardstenen trap bereikbaar. Het onderste gedeelte van de trap is voorzien van een smeedijzeren leuning. Het balkon is van de kerk gescheiden door een muur met rondboog waaronder een smeedijzeren balustrade. In de muur naar het koor een opgeklampte deur onder gemetselde rondboog met hardstenen geboorte- en sluitsteen en dorpel.

Over de gehele muur een halfronde waterlijst. In de viering een graatgewelf op een geprofileerde waterlijst. In de kruisarmen en koor tongewelven. In de ingangspartij een vlakke zoldering. Onder de vensters een afzaat. Op de vier hoeken van de viering colonetten met hardstenen basement en kapiteel. De vloer bestaat uit hardstenen plavuizen. In het kerkgebouw zijn nog vier oorspronkelijke eikenhouten kerkbanken aanwezig.

Waardering volgens register

De kerk is van algemeen belang. Het gebouw heeft cultuurhistorisch belang als bijzondere uitdrukking van de ontwikkeling van het protestantisme in het zuiden en is tevens van belang als voorbeeld van de typologische ontwikkeling van de hervormde dorpskerk. Het gebouw heeft architectuurhistorisch belang door de voor een hervormde kerk vrij uitzonderlijke stijl en de detaillering. Het heeft ensemblewaarden vanwege de bijzondere situering in oppositie tot de katholieke kerk, verbonden met de ontwikkeling van de nederzetting. Het is gaaf bewaard gebleven en als neogotische hervormde kerk relatief zeldzaam.

Rijksmonument: 10

Rijksmonument: 11

Onderstaand monument is een rijksmonument in de zin van de Monumentenwet.

Datum besluit: 15 mei 2001
Monumentnummer: 518662

PLAATSELIJKE AANDUIDING

Plaats: Valkenswaard
Straat: Markt
Huisnummer: 4
Monument: deftig woonhuis

KADASTRALE AANDUIDING

Kadastraal gemeente: Valkenswaard
Sectie: B
Nummer: 3854

OMSCHRIJVING

Inleiding volgens register

WOONHUIS uit 1884 gelegen aan de zogeheten 'Kleine Markt', tegenover de voormalige Nederlands Hervormde kerk.

Beschrijving volgens register

Kubusvormig, tweelaags pand onder geknikt schilddak gedekt met lei in Rensdekking. De gevels zijn opgetrokken in handvorm bakstenen. Aan de voorzijde een hardstenen, aan de oostelijke zijgevel een gecementeerde plint. De symmetrische voorgevel, met cordonlijst, heeft vijf assen met centraal een paneeldeur met bovenlicht met roedeverdeling.

De deur wordt aan beide zijden geflankeerd door twee achtruits schuifvensters met hardstenen dorpel en opgeklapte luiken, allen geplaatst onder lichtgetoogde strek. Op de etage vijf identieke vensters, zij het onder rechte strek. De gevel wordt aan de bovenzijde afgesloten door een gepleisterd fries. In de gevel sierankers.

In de oostelijke zijgevel op de begane grond een (later aangebracht) achtruits schuifvenster onder rechte strek en steekankers.

Rijksmonument: 11

Centraal op het dak aan de voorzijde een houten dakkapel, onder zadeldak gedekt met lei in Maasdekking met geschubde wangen en een pediment met lelie-motief. In de dakkapel twee openslaande tweeruits vensters.

Voor het pand een hardstenen stoep met palen en smeedijzeren hek.

Waardering volgens register

Het pand met stoep is van algemeen belang. Het heeft cultuurhistorische waarde als bijzondere uitdrukking van een sociale en economische ontwikkeling, namelijk de uitgroei en industrialisatie in de Brabantse Kempen en is tevens van belang voor de typologische ontwikkeling van het dorpshuis. Het heeft architectuurhistorisch belang als voorbeeld van eenvoudige en harmonische gevelopbouw. Het heeft ensemblewaarden als onderdeel van een groter geheel dat cultuurhistorisch en stedenbouwkundig van belang. Het is gaaf bewaard gebleven.

Rijksmonument: 11

Rijksmonument: 12

Onderstaand monument is een rijksmonument in de zin van de Monumentenwet.

Datum besluit: 15 mei 2001
Monumentnummer: 518667

PLAATSELIJKE AANDUIDING

Plaats: Valkenswaard
Straat: Markt
Huisnummer: 15 en 17
Monument: voormalige fabrikantenwoning

KADASTRALE AANDUIDING

Kadastraal gemeente: Valkenswaard
Sectie: F
Nummer: 4142

OMSCHRIJVING

Inleiding volgens register

Het WOONHUIS, gelegen aan de zuidzijde van de zogeheten 'Kleine Markt', werd in 1906 herbouwd met gebruikmaking van oudere muurdelen (ca. 1864) en laat invloed zien van de Jugendstil en Chaletstijl. Opdrachtgever was P. Gijrath die in de voormalige bakkerij/looierij achter het huis van 1895 tot 1904 sigaren produceerde. In 1904 verhuisde de productie naar een nieuwe fabriek in de toenmalige Fabrikstraat. Sinds enige jaren is het pand in gebruik als Gemeentemuseum waarvoor met name de achterzijde van het pand ingrijpend werd gewijzigd.

Beschrijving volgens register

Het tweelaags pand op onregelmatige rechthoekige plattegrond is opgetrokken in baksteen, de voorgevel in rode verblendsteen met een hardstenen plint. Op de begane grond vijf, symmetrisch over de gevel geplaatste vensterassen met centraal een portiek met vlakke zoldering en terrazzovloer, afgesloten door een rondboog met hardstenen sluitsteen. In het portiek een paneeldeur met driedelig bovenlicht met aan beide zijden een gekoppeld venster, eveneens met bovenlicht. De bovenlichten hebben een glas-in-lood-vulling. Op de deur twee smeedijzeren deurroosters. Aan weerszijden van het portiek twee getoogde schuifvensters met in het driedelig bovenlicht glas-in-lood-vulling. De vensters worden, evenals die op de etage, bekroond door segmentbogen met hardstenen geboorte- en sluitstenen en hebben geprofileerde hardstenen dorpels.

Rijksmonument: 12

Op de asymmetrisch ingedeelde etage aan de linkerzijde drie rechthoekige vijfruits schuifvensters met in het driedelig bovenlicht glas-in-lood-vulling. Het boogveld boven de vensters is gevuld met witte verblendsteen. Aan de rechterzijde een hardstenen kraagsteen met uitgemetseld gewelf waarop een ijzeren balk rust. Hierop een houten erker, aan de onderzijde gevuld met metselwerk, aan de bovenzijde beglaasd door middel van een tweeruits openslaand venster met vierdelig bovenlicht aan de voorzijde. Aan beide zijden een openslaand venster met tweedelig bovenlicht, gekoppeld aan een in de gevel geplaatst schuifvenster met gedeeld bovenlicht onder getoogde segmentboog. Alle bovenlichten zijn voorzien van een glas-in-lood-vulling. Op het platte dak van de erker, rustend op geprofileerde klossen, een balkon met geprofileerde houten balustrade. De gevel wordt aan de bovenzijde beëindigd door een fries van gele verblendsteen met deels houten, deels gemetselde consoles waarop een bakgoot rust.

De topgevel is opgetrokken uit houten vakwerk met gele verblendsteen en boven in de nok gepotdekseld. Centraal in de topgevel een opgeklampte, deels beglaasde deur met drieruits bovenlicht en gekoppelde zesruits openslaande vensters met tweeruits bovenlichten. Het zadeldak heeft een overstek op geprofileerde klossen met een geschubd windbord.

De gepleisterde oostelijke zijgevel met gecementeerde plint is asymmetrisch en voorzien van over de gehele hoogte lopende steunberen en uitgemetselde schoorstenen. Op de begane grond een samengesteld venster onder segmentboog en een ondiep portiek onder betonnen afdak met bovenlicht en een paneeldeur.

Op de etage twee vierruits en een drieruits schuifvenster. Op de derde etage een klpraam en twee gekoppelde openslaande vensters. In de zijgevel sierankers 1,6 en 4 (1864?).

De gepleisterde asymmetrische achtergevel is op begane grond geheel gewijzigd door een latere eenlaags aanbouw die werd opgetrokken ten behoeve van het museum. Op de etage een aanbouw onder lessenaarsdak gedekt met lei in Maasdekking waarin een deels beglaasde paneeldeur met bovenlicht en een T-venster, beide met afgeronde bovenhoeken. In het lessenaardak een loggia met een tweeruits openslaand venster. Centraal in de achtergevel het trappenhuis met een rechthoekig en een getoogd drieruits venster met jugendstil glas-in-lood-vulling.

Aan de rechterzijde een aanbouw onder plat dak met op de etage een T-venster met glas-in-lood-vulling en een opgeklampte deur. In de achtergevel steekankers. Het pand wordt gedekt door een afgewolfd schilddak, de topgevel door een zadeldak. Beide daken, met ongelijke voet, zijn gedekt met lei in Maasdekking, onderbroken door enkele rijen afgeronde leien. Op het schilddak twee pironen en een dakkapel onder zadeldak met overstek, gedekt door afgeronde leien in Maasdekking. De dakkapel heeft een geschubd windbord waaronder een gepotdekselde nok en twee gekoppelde vierruits openslaande vensters.

In het interieur zijn na de verbouwing tot museum nog aanwezig de terrazzovloer met Art-Deco-motieven in de hal en de van daaruit beginnende trap met art-deco trappaal. In de hal en de voorkamer op de etage een stucdecoratie op het plafond in de trant van de Nieuwe Kunst. In de voormalige woonkamer een cassettenplafond (in de achterkamer niet zichtbaar) en jugendstil schouw (niet zichtbaar). De schuifdeuren met glas-in-lood-vulling die de voorkamer scheidten van het achterste gedeelte zijn nog in de muur aanwezig. In nagenoeg het gehele huis zijn de oorspronkelijke paneeldeuren nog aanwezig. Het huis is onderkelderd.

Voor het pand een hardstenen stoep met hardstenen palen waartussen smeedijzeren sierhekken. Links van het woonhuis een smeedijzeren openslaand hek.

Rijksmonument: 12

Gedeeltelijk grenzend aan de achterzijde van het woonhuis een eenlaags aanbouw uit ca. 1880 met plat dak waarop een lichtkap. In de gepleisterde voorgevel met gecementeerde plint drie gekoppelde openslaande vensters en een paneeldeur en aan de bovenzijde een gemetselde balustrade. In de westgevel, die uitkijkt op de achter het huis gelegen tuin, twee (vernieuwde) deels beglaasde paneeldeuren en twee (vernieuwde) zesruits openslaande vensters. De oostgevel is blind. Van het oorspronkelijke interieur resten nog het balkenplafond, in het midden ondersteund door een gietijzeren H-balk (Acieres de Longwy), en een waterpomp. In een hoek twee putten van de voormalige koffiebranderij/bakkerij.

Waardering volgens register

Het pand is onderdeel van een groter cultuurhistorisch waardevol geheel; is van belang wegens de architectonische gaafheid van het pand en de samenhang met de visuele gaafheid van de omgeving.

Rijksmonument: 12

Rijksmonument: 13

Onderstaand monument is een rijksmonument in de zin van de Monumentenwet.

Datum besluit: 15 mei 2001
Monumentnummer: 518668

PLAATSELIJKE AANDUIDING

Plaats: Valkenswaard
Straat: Markt
Huisnummer: 23
Monument: Oude raadhuis

KADASTRALE AANDUIDING

Kadastraal gemeente: Valkenswaard
Sectie: F
Nummer: 4144

OMSCHRIJVING

Inleiding volgens register

Aan de zuidzijde van de zogeheten 'Kleine Markt' werd in 1927 een RAADHUIS gebouwd naar de plannen van architect Taen Err Toung uit Amsterdam die hiervoor reeds in 1920 een ontwerp had gemaakt. In 1927 volgt een vernieuwd ontwerp van de hand van dezelfde architect in samenwerking met Ant. Bogers uit Eindhoven. Aannemer werd P. Martens uit Valkenswaard. In maart 1928 werd het raadhuis geopend. Het vertoont sterke invloed van de Um 1800-stijl.

Na samenvoeging van de gemeenten Borkel en Schaft, Dommelen en Valkenswaard in 1934 werd het noodzakelijk het bestaande raadhuis te vergroten. Architectenbureau Ed. Cuijpers uit Amsterdam ontwierp een in dezelfde stijl uitgevoerde westelijke vleugel die de gebogen rooilijn van de Markt volgde.

Aanvullende info

A. van de Velden uit Eindhoven was de aannemer. Op 25 januari 1935 werd de nieuwe vleugel in gebruik genomen. Het pand heeft inmiddels een nieuwe functie gekregen. Bij de verbouwing en aanpassing heeft men de oorspronkelijke dispositie gevolgd en is de vleugel van 1935 gesloopt.

Rijksmonument: 13

Beschrijving volgens register

Het oudste gedeelte van het raadhuis (1927-1928), op een nagenoeg vierkante plattegrond, is tweelaags en heeft een geknikt schilddak gedekt met verbeterde Hollandse pannen en met een bakgoot op klossen. De symmetrische voorgevel en het risaliserende centrale deel worden begrensd door gemetselde, geblokte hoeklisenen. Het risaliserende deel heeft een lage attiek. Aan deze risaliet een overwelfd portiek met bordestrap en balkon.

Op de begane grond twee gekoppelde vierruits openslaande kelderramen met diefijzers. Op de hoofdverdieping en op de etage, twee kruisvensters met zesruits openslaande vensters en vierruits bovenlichten met glas-in-lood-vulling. Voor het onderste deel van de vensters op de begane grond paneelluiken met diabolo-motief. In de risaliet een dubbele paneeldeur met halfrond bovenlicht waarin radiale tracering met glas-in-lood-vulling. Links van de deur een zesruits openslaand venster en een hardstenen brievenbus met opschrift POST, rechts van de deur een ingebouwde, ondiepe kast met openslaand venster en een gevelsteen EERSTE STEEN / GELEGD 18-7-1927 / E.A.J. KUIPER / BURGEMEESTER / J. KANEN / CH.P. JASPERS / WETHOUDERS / H. LEEMANS / SECRETARIS. Het bordes, waaronder een trap met hardstenen treden, heeft aan drie zijden een rondboog met hardstenen geboortestenen waarin trekstangen. Zij ondersteunen een balkon met smeedijzeren balustrade.

Op de etage, in het risaliserende centrale deel, een gedeeltelijk beglaasde deur met vierruits bovenlicht die toegang verleent tot het balkon. Aan weerszijden van de deur een negenruits openslaand venster met zesruits bovenlicht. De bovenlichten hebben een glas-in-lood-vulling. Op het dak drie dakkapellen met plat dak. De symmetrisch ingedeelde linker zijgevel heeft op de begane grond en de etage twee vensters als aan de voorzijde. Centraal op beide verdiepingen drie zesruits openslaande vensters, op de begane grond met een vierruits bovenlicht met glas-in-lood-vulling. Ook de zijgevel wordt begrensd door geblokte hoeklisenen. De rechter zijgevel is rond 1997 gereconstrueerd en herkreeg toen het veelhoekig uitgebouwde trappenhuis. De overige details volgen de linker zijgevel. Aan de achterzijde op de begane grond en de etage vier kruisvensters. Op de begane grond zes kelderramen. Het dak wordt bekroond door pironen en een gesloten vierkante houten dakruiter met afgeschuinde hoeken waarvan het onderste deel bekleed met daktegels. Op de dakruiter een zinken tentdak met piron. In de dakruiter is een uurwerk van de firma Eijsbouts uit Asten geplaatst.

Aan de voorzijde van het bordes een gevelsteen met voorstelling van Sint Nicolaas. In de afgeronde hoek van de nieuwe vleugel een gevelsteen met voorstelling van een valk (beide gevelstenen zijn verplaatst).

In het interieur zijn de plafonds nog oorspronkelijk. Ook zijn enkele paneeldeuren alsmede de deurkozijnen nog aanwezig. Een ingelijst tegeltableau voorstellende de laatste valkenjacht in Valkenswaard, dat in 1928 bij de opening van het raadhuis werd aangeboden, heeft als opschrift onder de voorstelling: TER HERINNERING AAN DE LAATSTE VALKENJACHT / AANGEBODEN AAN DE GEMEENTE VALKENSWAARD / DOOR DE SOCIETEIT 'EENSGEZINDHEID' / APRIL 1928. Het tableau werd vervaardigd bij 'De Porceleyne Fles' te Delft en is gesigeneerd door V.P.

Rijksmonument: 13

Waardering volgens register

Het voormalige raadhuis is van algemeen belang. Het heeft cultuurhistorisch belang als voorbeeld van een bestuurlijke en sociaal-economische ontwikkeling, namelijk de stichting van nieuwe gebouwen voor het gemeentelijk bestuur in het interbellum en als voorbeeld van de typologische ontwikkeling van het dorpsraadhuis. Het heeft architectuurhistorische waarde vanwege de stijl en de plaats in het oeuvre van de architect Taen Err Toung. Tevens is het waardevol vanwege het bijzondere materiaalgebruik en de ornamentiek. Het object heeft ensemblewaarde als onderdeel van een groter geheel, dat cultuurhistorisch van belang is. Het gebouw is belangrijk vanwege de gaafheid van het ex- en interieur.

Rijksmonument: 13

Rijksmonument: 14

Onderstaand monument is een rijksmonument in de zin van de Monumentenwet.

Datum besluit: 15 mei 2001
Monumentnummer: 518671
Omschrijving herzien: 10 februari 2017

PLAATSELIJKE AANDUIDING

Plaats: Valkenswaard
Straat: Markt
Huisnummer: 53
Monument: Sint Nicolaaskerk

KADASTRALE AANDUIDING

Kadastraal gemeente: Valkenswaard
Sectie: D
Nummer: 5731

OMSCHRIJVING

Inleiding volgens register

Aan het zuiden van de Markt staat de in 1927 door Jan Stuyt ontworpen SINT NICOLAASKERK. De huidige kerk verving haar voorganger van architect Weber uit 1858-1860. Een deel van de toren van Weber werd ommanteld opgenomen in de nieuwbouw. De kerk is opgetrokken in een decoratieve Expressionistische baksteenstijl met verwijzingen naar de Neo-Gotiek.

De baksteendecoratie in het interieur is gepleisterd en overgeschilderd. De ingang deur van toren naar kerk, het orgel en de westelijke orgelgalerij zijn vernieuwd. Ten zuiden van het koor een nieuwe eenlaagse aanbouw.

Beschrijving volgens register

Uit baksteen opgetrokken, driebeukige, blindbasilicale kerk op kruisvormige plattegrond met schip van vier traveeën en naar het transept verbredende zijbeuken. Na het transept volgen één koortravee en een lager, rondgesloten koor met omgang. Aan de westzijde de ingangspartij onder de toren. Toren en koor worden geflankeerd door twee uitgebouwde kapellen. Het ex- en interieur worden gekenmerkt door de toepassing van keperbogen boven alle venster- en deuropeningen. De toren heeft twee geledingen met aan de noordzijde een uitgemetselde ronde traptoren met octagonale spits.

Rijksmonument: 14

Op de begane grond een portiek met vleugel deur waarboven een tegeltableau, voorstellende Christus met tekst DOMUS DEI PORTA COELI. Boven het portiek een stervormig venster met radiale tracering en een nis met hardstenen console en baldakijn waarin een beeld van de heilige Nicolaas. In de zijmuren lancetvensters, aan de zuidzijde, hoog in de muur, een nis met beeld van Onze Lieve Vrouw van Den Bosch (?). Op de tweede geleding galmgaten met uurwerk, geflankeerd door hoektorens met steile tentdaken waarop pironen, het geheel bekroond door een octagonale spits met smeedijzeren kruis en weerhaan.

De toren wordt geflankeerd door twee uitgebouwde veelhoekige kapellen. In de topgevels van de zijbeuken drielingvensters en een getrapte baksteenmotief met muizetand. In de topgevel van de transepten een samengesteld venster bestaande uit zes keperboogvensters onder stervormig venster met radiale tracering. In de kooromgang keldervensters en rechthoekige gekoppelde vensters, in de absis vensters onder keperboog.

Langs de dakrand van het koor metselwerk met vlechtingen. Ten noorden van het koor een aanbouw onder plat dak met muizetand, bakgoot op klossen en een deur. Aan de noord- en zuidzijde van schip en aan zuidertransept uitgemetselde biechtstoelen onder lessenaardak met bakgoten en platte daken. Schip en dwarsgeplaatste topgevels boven de zijbeuken worden gedekt met zadeldaken, voorzien van lei in Maasdekking. Op de ommegang en de absis de ronding van het koor volgende lessenaardaken. De uitgebouwde kapellen naast de toren worden gedekt door polygonale spitsen met pironen. Op het dak van het schip dakkapellen onder zadeldak met driehoekige vensters.

In het sobere, gepleisterde en geschilderde interieur spitsbogige arcades tussen pijlers met lisenen. In het schip, transept en koor netgewelven, in de zijbeuken en kapellen graatgewelven. Ten zuiden van het vijfhoekige koor een kapel met halfronde absis, aan de noordzijde een kapel met rechte afsluiting. In alle vensters glas-in-lood-vullingen, naar ontwerpen van Luc van Hoek en uitgevoerd door een glasatelier te Roermond, gedateerd 1936. In de zuidelijke zijbeuken, van west naar oost; Vincentius a Paulo, Nicolaas, voorstelling van de Sleutelovergave (Joh. XII,17). In de noordelijke zijbeuk; Elisabeth van Thüringen, Willibrordus, Paulus. In het zuidertransept; Maria omgeven door de Zeven Sacramenten, waaronder v.l.n.r. Adam en Eva, Jesaja, Achaz en Jasur, de Annunciatie, Hulde aan Maria, Visitatie en de heiligen Nesterus, Cyrillus en Bernardus. In het noordertransept; een Kerstvoorstelling met de Aanbedding der Koningen en Herders en de Hemelvaart van Christus. In het bovenste venster de Drieenheid omgeven door de evangelistensymbolen. In de kapel ten zuiden van het koor Maria als Mater Amabilis, in de noordelijke kapel de Aanbedding van Christus. In het koor vijf vensters uit de vorige kerk (ca. 1925); het Offer van Abraham, de Mannaregen, de Verrijzenis, de Wonderbaarlijke Vermenigvuldiging van brood en vissen, de Bruiloft te Kanaan.

In de kapel ten zuiden van de toren scenes m.b.t. O.L.V. van Handel, in de noordelijke kapel diverse voorstelling waaronder een boom (Apoc. 22) en haan (Rom. 2). Het beeldhouwwerk (van H. v.d.Geld en P. Verdonk) is, uitgezonderd het Madonnabeeld van Luc van Hoek (1936), van elders afkomstig. In de kapel noordelijk van het koor een doopvont (1921), afkomstig uit de vorige kerk. Orgel en orgelkas zijn niet van waarde uit het oogpunt van monumentenzorg.

Rijksmonument: 14

Waardering volgens register

De kerk is van algemeen belang. Het gebouw heeft cultuurhistorisch belang als bijzondere uitdrukking van de ontwikkeling van het katholicisme in het zuiden en is tevens van belang als voorbeeld van de typologische ontwikkeling van de dorpskerk in het interbellum. Het gebouw heeft architectuurhistorisch belang door de stijl en de detaillering, die getuigen van de wijze waarop de architect een compromis bereikte tussen traditie en vernieuwing in de kerkenbouw en is van kunsthistorisch belang door de interieuronderdelen, waaronder de bijzondere ramenreeks van Luc van Hoek. Het gebouw is tevens van belang als voorbeeld van het oeuvre van de architect Stuyt. Het heeft ensemblewaarden vanwege de bijzondere situering, verbonden met de ontwikkeling van de nederzetting. Het is van belang vanwege de architectuurhistorische en typologische zeldzaamheid en de zeldzaamheid van bewaarde kerken van Stuyt.

Rijksmonument: 14

Rijksmonument: 15

Onderstaand monument is een rijksmonument in de zin van de Monumentenwet.

Datum besluit: 15 mei 2001
Monumentnummer: 518674
Omschrijving herzien: 10 februari 2017

PLAATSELIJKE AANDUIDING

Plaats: Valkenswaard
Straat: Markt
Huisnummer: 55
Monument: r.k.-pastorie

KADASTRALE AANDUIDING

Kadastraal gemeente: Valkenswaard
Sectie: D
Nummer: 5731

OMSCHRIJVING

Inleiding volgens register

Aan de zuidzijde van de Markt, ten westen van de Sint Nicolaas-kerk, staat de R.K.-PASTORIE uit 1882 met Eclectische elementen. Aan de achterzijde is een nieuwe metalen pui geplaatst en heeft het voormalige koetshuis een vaste verbinding gekregen met de pastorie.

Beschrijving volgens register

Blokvormig tweelaags pand van handvorm baksteen onder afgeknot tentdak met lei in Maasdekking aan de voorzijde en Rensdekking aan de zijkanten. De top van het dak wordt ingenomen door een lichtkoepel. Aan de voorzijde een bakgoot op klossen. De symmetrische voorgevel met vijf vensterassen heeft een risaliserende middenas en word begrensd door hoeklisenen en gedeeld door hardstenen dorpel lijsten. De voorgevel heeft een hardstenen plint, de zijgevels een gecementeerde. Alle getoogde deur- en vensteropeningen in de voorgevel zijn voorzien van een geprofileerde gestucte en geschilderde omlijsting, die aan de bovenzijde wordt afgesloten en bekroond door een brede kuif. In zwikken en kuif rozetten en florale motieven. Centraal in de voorgevel een vleugel deur bestaande uit twee paneeldeuren met smeedijzeren deurroosters onder een korfboog.

Rijksmonument: 15

Voor de deur een hardstenen trap met vernieuwd smeedijzeren hek. De deur wordt geflankeerd door twee vierruits schuifvensters met ongedeeld bovenlicht onder korfboog. Op de etage vijf vierruits schuifvensters met ongedeeld bovenlicht en gestucte omlijsting onder segmentboog met gestucte kuif.

De risaliet boven de kroonlijst heeft een bakstenen borstwering waarin centraal een rondbogig venster bekroond met een gestucte omlijsting. Hierop een zadeldak gedekt met lei in Maasdekking. In de dakkapel een vierruits openslaand venster met ongedeeld half rond bovenlicht. De asymmetrische oostgevel heeft op de begane grond en de etage twee zesruits schuifvensters onder strek met hardstenen dorpel. Tegen de gevel enkele steekankers. De asymmetrische westgevel is gelijk aan de andere zijgevel maar heeft twee koekoeken. In de asymmetrische achtergevel wordt de begane grond deels ingenomen door een tweedelige aanbouw. Daarnaast een nieuwe samengestelde metalen pui waarboven in het muurvlak nog twee oorspronkelijke strekken. Op de etage drie zesruits schuifvensters onder strek en een (vernieuwd) rondvenster. In de gevel enkele steekankers. In het dakschild twee klapramen.

Tegen de achtergevel het voormalig koetshuis bestaande uit een eenlaags gebouw op rechthoekige plattegrond, opgetrokken in handvorm baksteen onder zadeldak gedekt met hollandse pannen. In de topgevel van het koetshuis, deels ingenomen door een nieuwe aanbouw onder plat dak (1978), een (vernieuwde) paneeldeur met half rond bovenlicht met V-vormige tracering onder een segmentboog met hardstenen geboorte- en sluitsteen en op de etage een (vernieuwd) zesruits openslaand venster, in de gevels van de aanbouw steekankers. In de oostelijke zijgevel twee openslaande vensters met diefijzers onder segmentboog waartussen een dichtgemetselde poort met hardstenen geboorte- en sluitstenen. Rechts daarvan een (vernieuwde) deels beglaasde paneeldeur.

In de hoek van het koetshuis en de achtergevel is een aanbouw onder plat dak aangebracht met aan de tuinzijde een deels beglaasde vleugel deur.

Aan de zijkant een tweelingvenster met openslaande vensters en diefijzers. Alle vensters en deuren voorzien van hardstenen dorpels. Boven het plat dak in de muur van het koetshuis twee openslaande vensters en in de achtergevel van de pastorie een bovenlicht met glas-in-lood-vulling onder strek (dit is het bovenlicht van de deels beglaasde, nog in het interieur aanwezige tuindeuren).

In de westelijke zijgevel van het koetshuis een nieuw venster, een klapraam en twee halfronde stalramen, de laatste drie met hardstenen dorpel.

In het interieur zijn nog aanwezig de paneeldeuren met enkele bovenlichten met glas-in-lood-vulling, gestucte plafonds op de begane grond en de hardstenen vloer in de centrale hal.

Waardering volgens register

De pastorie is van algemeen belang. Zij heeft cultuurhistorisch belang als bijzondere uitdrukking van de ontwikkeling van het katholicisme in het zuiden en is tevens van belang voor de typologische ontwikkeling van de pastorie. Zij heeft architectuurhistorische waarde vanwege de representatieve stijl en de detaillering, voor pastorieën relatief zeldzaam rijk uitgevoerd. Het gebouw heeft ensemblewaarden vanwege de bijzondere betekenis door de situering naast de kerk. nauw verbonden met de ontwikkeling van de nederzetting. Het is gaaf bewaard gebleven.

Rijksmonument: 15

Rijksmonument: 16

Onderstaand monument is een rijksmonument in de zin van de Monumentenwet.

Datum besluit: 15 mei 2001
Monumentnummer: 518660

PLAATSELIJKE AANDUIDING

Plaats: Valkenswaard
Straat: Leenderweg
Huisnummer: 1
Monument: Huize Robijnenhof

KADASTRALE AANDUIDING

Kadastraal gemeente: Valkenswaard
Sectie: B
Nummer: 4898

OMSCHRIJVING

Inleiding volgens register

Op de samenkomst van de Leenderweg, Markt en Karel Mollenstraat liet gemeentelijk geneesheer dr. B.W.F. Dagevos in 1900 de VILLA ROBIJNENHOF bouwen, een woning annex praktijk. Het pand, dat tot 1980 dienst deed als dokterswoning, werd ontworpen door de Haagse architect G. de Groot. Hij had zich laten inspireren door de Villa Henny van H.P. Berlage aan de Scheveningseweg in Den Haag uit 1898. Villa Robijnenhof draagt Berlagiaanse kenmerken en Jugendstilornament. Het voormalige koetshuis is aan de westzijde een weinig ingekort en daarbij voorzien van een nieuwe muur met drie lichten.

Beschrijving volgens register

Het geheel vrijstaande, een- en tweelaags pand heeft een onregelmatige vierkante plattegrond. Vertrekken en balkons zijn alle gegroepeerd rondom een centraal gelegen, dominante hal met vide onder lichtkap op het platte dak. De gevels zijn opgetrokken uit machinale baksteen met op enkele plaatsen baksteendecoratie. De deels gekoppelde vensters hebben alle een geprofileerde hardstenen dorpel en latei onder segmentboog en, mits anders vermeld, in de bovenlichten een glas-in-loodvulling.

Rijksmonument: 16

Het samengestelde dak bestaat uit een afgeknot schilddak met balustrade, platte daken en al dan niet gewolfde zadeldaken met ongelijke voet die worden gedekt door tuile-du-nord pannen en windveerpannen. De daken hebben bakgoten op geprofileerde klossen en dragen pironen.

De voorgevel met middenrisaliet is nagenoeg symmetrisch met op de begane grond links van de risaliet een grotendeels beglaasde (vernieuwde) houten erker op bakstenen basement onder samengesteld lessenaarsdak gedekt met tuile-du-nordpannen. Aan de voorzijde hiervan beglaasde vleugeldeuren en hardstenen traptreden. Rechts van de risaliet drie gekoppelde drie- ruits schuifvensters. In de risaliet drie gekoppelde vensters met twee- en drieruits bovenlichten. Op de etage zes T-vensters met drieruits bovenlicht. In de risaliet boven deze vensters het geschilderde opschrift HUIZE ROBIJNENHOF en een openslaand venster met Frans balkon, geflankeerd door twee smalle openslaande vensters. De risaliet wordt bekroond door een opengewerkte balustrade tussen hoekpijlers. Op het schilddak twee dakkapellen met openslaande vensters onder lessenaarsdak, gedekt met tuile-du-nord- en windveerpannen.

Het pand wordt aan de westzijde beheerst door een torenvormig uitgebouwd trappenhuis. Op de begane grond twee openslaande vensters, daarboven vier vensters, alle in paren gekoppeld en geheel met Jugendstil glas-in-loodvulling. Aan de straatzijde de ingangspartij, bestaande uit een diep, door rondbogen ondersteund, uitgebouwd portiek met bakstenen borstwering afgedekt met hardstenen platen. In het portiek een graatgewelf van gele verblendsteen en hardstenen vloer. Een trap met hardstenen treden voert naar een art-déco paneeldeur met klein deurrooster. Het trappenhuis wordt bekroond door een met rondbogen ondersteunde loggia met identieke borstwering en vlakke zoldering. Links van het trappenhuis, op dezelfde rooilijn, een eenlaags aanbouw met samengesteld venster: onder een hardstenen, aan de onderzijde getoogde latei een metalen luik en openslaand venster waarboven twee schuifvensters met gedeeld bovenlicht. Deze eenlaags aanbouw wordt, evenals die aan de oostgevel, gedekt met een plat dak en gemetselde balustrade met hardstenen afdeklijst. Rechts van de risaliet op de etage een openslaand venster, een uitgemetselde schoorsteen en, op de begane grond en de etage, een schuifvenster met gedeeld bovenlicht. De oostgevel heeft rechts een licht risaliserend, deels tweelaags gedeelte met op de begane grond een deels beglaasde paneeldeur met drieruits bovenlicht waarboven een tweelingvenster met openslaande vensters. In het eenlaags deel een schuifvenster met drieruits bovenlicht, geflankeerd door tweeruits schuifvensters. Rechts daarvan een deels beglaasde paneeldeur. Links van de risaliet op begane grond en etage een schuifvenster met gedeeld bovenlicht en een uitgemetselde schoorsteen.

Aan de achterzijde een tweelaags middenrisaliet onder afgewolfd zadeldak met ongelijke voet. Op begane grond twee schuifvensters met drieruits bovenlicht zonder glas-in-lood-vulling met aan weerszijden een openslaand venster, het rechtse met diefijzers. Aan weerszijden van de risaliet de achterzijden van de eerder beschreven eenlaagse gedeelten onder plat dak. Links met twee openslaande vensters met diefijzers en een deels beglaasde paneeldeur met hardstenen uitpandige trap.

Rechts met een (vernieuwde) opgeklampte deur met uitpandige hardstenen trap. De balkons op de platte daken zijn bereikbaar via deels beglaasde paneeldeuren op de omloop.

Het interieur is sinds de bouw nauwelijks gewijzigd. De diverse ruimtes zijn gerangschikt rond een centrale achzijdige hal met gaanderij welke over twee etages doorloopt en boven licht ontvangt via een legraam met Jugendstil glas-in-lood-vulling.

Rijksmonument: 16

Verder zijn aanwezig de originele paneeldeuren met glas-in-lood-vullingen, de marmeren schouwen (Jugendstil), de lambrisering in de centrale hal en de Jugendstil tegels in de hal.

In het toilet een blauw-wit aardewerken toiletpot met fonteintje (Cauldon Works, Brow Westhead Moore, Stoke on Trent).

In de tuin een eenlaags koetshuis onder zadeldak gedekt met tuile-du-nordpannen en beëindigd door een bakgoot op geprofileerde klossen.

In de voorgevel twee vleugeldeuren met gehengen en hardstenen stootstenen en een schuifvenster met driedelig bovenlicht, hardstenen latei en dorpel. In de oostgevel een opgeklampte deur en steekankers. Aan de oostzijde van het dak doorgestoken, met houtsnijwerk gedecoreerde windveren.

In de tuin een rode beuk en paardenkastanje. De tuin wordt aan de voorzijde en gedeeltelijk aan de zijkant omgeven door een smeedijzeren hek op bakstenen sokkel met ezelsrug en hardstenen stootstenen bij de ingang.

Waardering volgens register

De villa met koetshuis en tuin is van algemeen belang. Het pand heeft cultuurhistorisch belang als bijzondere uitdrukking van de sociaal-economische ontwikkeling, namelijk de stichting van woningen voor de lokale elite in het bestaande, traditionele dorpsbeeld, het is tevens van belang als voorbeeld van de typologische ontwikkeling van de villa rond 1900. Het object is van architectuurhistorisch belang door de bijzondere stijl en oorspronkelijke detaillering, waarbij motieven uit het voor de tijd vernieuwende werk van H.P. Berlage worden geciteerd en gebruikt als statusverhogende motieven en tevens als voorbeeld van het oeuvre van de architect De Groot. Het huis is van belang vanwege de architectonische gaafheid van het ex- en interieur. Het is van belang vanwege de architectuurhistorische, bouwtechnische en typologische zeldzaamheid.

Rijksmonument: 16

Rijksmonument: 17

Onderstaand monument is een rijksmonument in de zin van de Monumentenwet.

Datum besluit: 15 mei 2001
Monumentnummer: 518673

PLAATSELIJKE AANDUIDING

Plaats: Valkenswaard
Straat: Nieuwe Waalreseweg
Huisnummer: 189
Monument: De Bunker

KADASTRALE AANDUIDING

Kadastraal gemeente: Valkenswaard
Sectie: A
Nummer: 2829

OMSCHRIJVING

Inleiding volgens register

In 1942 werd ten noorden van het dorp, aan de weg naar Waalre, een BUNKER met manschappenverblijven gebouwd. Het pand werd gecamoufleerd als boerderij, welke als een bakstenen schil om de bunker werd opgetrokken. In de oost-west gerichte vleugel van het L-vormige gebouw bevindt zich het bunkercomplex, in de noord-zuid gerichte vleugel de voormalige verblijven van de manschappen. Het exterieur vertoont qua type en stijl grote overeenkomsten met de in Duitse Ambachtelijk-Traditionele bouwtrant door de bezetter opgetrokken gebouwen op en rond luchtmachtbases (o.a. Prinsenbosch bij Gilze-Rijen). Het gebouw had als functie het ontvangen en doorzenden van allerlei radiografische berichten, met name die van de Duitse marine (U-boten) en heeft een belangrijke rol gespeeld als afluisterpost van het geallieerde berichtenverkeer binnen het 'Englandspiel'.

Na de oorlog heeft het pand o.a. dienst gedaan als marechaussee-kazerne (tot 1968) en als oefenplaats voor de plaatselijke brandweerkorpsen. Tegenwoordig is het in gebruik als woonhuis, kantoor en expositieruimte.

In de zuidgevel oorspronkelijk een licht getoogde, opgeklampte vleugel deur onder getoogde strek en een rechthoekige opgeklampte vleugel deur onder betonnen latei, nu beide beglaasd.

Rijksmonument: 17

Oorspronkelijk op alle daken, in het verlengde van de vensters op de begane grond, houten dakkapellen onder zadeldak met verbeterde Hollandse pannen en gekoppelde tienruits openslaande vensters (nu deels verdwenen). De vensters op de begane grond in het manschappenverblijf hadden allen panneelluiken (nu op twee na verdwenen).

Beschrijving volgens register

Het eenlaags pand heeft een L-vormige plattegrond en is opgetrokken uit imitatie-handvorm baksteen met muizetand. De gevels zijn symmetrisch ingedeeld. De hoge noordvleugel met het bunkercomplex heeft aan de noordzijde zes, aan de westzijde vijf, aan de zuidzijde drie negenruits valse vensters onder strek. Aan de zuidzijde van het bunkercomplex een korte, op het zuiden gerichte vleugel (massief beton, ommetseld), afgescheiden van het bunkercomplex door een overdekte doorgang met aan beide zijden een getoogd, hardstenen kozijn (T-ingang, oorspronkelijk afgesloten met een stalen deur of hekwerk). In de korte vleugel een negenruits vals venster. Ook in aansluiting met de oostvleugel eenzelfde T-vormige ingangspartij.

De lagere oostvleugel heeft in de gevel aan de oostzijde negen vensterassen met acht licht getoogde vierentwintigruits kruisvensters onder strek. In de vierde as van rechts een nieuwe getoogde vleugeldeur met kleine roedeverdeling in een hardstenen, getoogd kozijn. In de asymmetrische westgevel een licht getoogde paneeldeur onder een getoogde strek. Hiertussen twee vierruits openslaande vensters met hardstenen dorpels en oorspronkelijk vier kruisvensters als in de oostgevel, waarvan er nu twee zijn vervangen door vleugeldeuren. Alle vensters en deuren bezitten hardstenen dorpels.

Op het pand afgewolfde zadeldaken met ongelijke nok die worden gedekt door oorspronkelijke blauwe en deels door nieuwe rode verbeterde Hollandse pannen met aan de onderzijde dakgoten.

De ruimtelijke indeling van het pand is nagenoeg ongewijzigd.

Van het oorspronkelijke interieur is echter alles verdwenen of vernieuwd. Van de gasluizen, aangebracht in de T-vormige ingangspartijen in de zuidgevel van de bunker, zijn nog aanwezig de stalen kozijnen met duimen en delen van het ventilatiesysteem. De oostvleugel is onderkelderd.

Aan de straat een nieuw smeedijzeren hek tussen twee gemetselde pilasters met hardstenen dekplaat. Aan een van deze pilasters een wachthuisje onder zadeldak (nu gedekt met nieuwe singels) met nieuwe opgeklampte deur.

Waardering volgens register

De bunker is van algemeen belang. Het gebouw heeft cultuurhistorisch belang als voorbeeld van een bestuurlijke en militaire ontwikkeling, namelijk de stichting van militaire gebouwen door de Duitse bezetter en is tevens van belang als herinnering aan een belangrijke fase in de geschiedenis van de Tweede Wereldoorlog. Het is tevens een uitzonderlijk voorbeeld van de typologische ontwikkeling van de gebouwen van de Duitse bezetter. Architectuurhistorisch is het van belang vanwege de Traditionalistische stijlvormen, die bewust werden toegepast als camouflagemiddel. Het object is als voorbeeld van een afluisterbunker uniek te noemen en is tevens belangrijk vanwege de gaafheid van het exterieur en delen van het inwendige.

Rijksmonument: 17

Rijksmonument: 18

Onderstaand monument is een rijksmonument in de zin van de Monumentenwet.

Datum besluit: 15 mei 2001
Monumentnummer: 518659

PLAATSELIJKE AANDUIDING

Plaats: Valkenswaard
Straat: Kerkhofstraat
Huisnummer: ongenummerd
Monument: grafkapel Maas-Leën

KADASTRALE AANDUIDING

Kadastraal gemeente: Valkenswaard
Sectie: F
Nummer: 4175

OMSCHRIJVING

Inleiding volgens register

Op het kerkhof, dat is gesitueerd op het terrein van de voormalige middeleeuwse kerk die in de tweede helft van de negentiende eeuw werd gesloopt bevindt zich een neogotische GRAFKAPEL voor de familie Maas-Leën, omstreeks 1913/1914 vervaardigd door de firma Barette te Eindhoven.

Beschrijving volgens register

Een geheel hardstenen grafkapel met rechthoekige plattegrond op hardstenen sokkel met plint. De kapel heeft een zadeldak gedekt met lei in Maasdekking. De ingang aan de zuidzijde bestaat uit een rechthoekige paneel deur met smeedijzeren rooster onder spitsbogige omlijsting. Op de hoeken aan de zuidzijde colonetten met bladkapiteel. In de oost- en westzijde een spitsbogig licht met glas-inlood-vulling. De noordzijde is blind. De topgevels aan de noord- en zuidzijde dragen een geprofileerde afdeklijst. De zuidgevel wordt bekroond door een hardstenen kruis.

De ingang wordt geflankeerd door florale motieven in laagrelief. Boven de deur, op het spitsbogig veld, de inscriptie 'FAMILIE / MAAS-LEEN'. Boven de spitsbogige omlijsting 'DE DOOD IS DE WEG TOT HET LEVEN H. AMBR.'

Het interieur bestaat uit een houten spitsbogig tongewelf, geblokte tegelvloer en altaartafel op consoles, staande op een sokkel.

Rijksmonument: 18

Tegen de noordwand een marmeren plaquette met het opschrift 'IN AFWACHTING / DER EEUWIGE VERRIJZENIS / RUSTEN HIER / DE ECHTELIEDEN / H. MAAS GEB. 10 JAN. 1819 OVERL. 22 FEBR. 1883 / P.C. LEEN GEB. 4 NOV. 1821 OVERL. 26 AUG. 1890 / HUNNEN ZWAGER EN BROEDER / A.L. LEEN GEB. 8 MEI 1824 OVERL. 24 DEC. 1913 / HUNNE KINDEREN / J.J. MAAS GEB. 9 JUNI 1852 OVERL. 24 NOV. 1882 / J.A. MAAS GEB. 11 JUNI 1853 OVERL. 13 SEPT. 1914 / J.M.M. MAAS GEB. 16 MAART 1864 OVERL. 18 NOVEMBER 1942 / AAN DE GRENS VAN 'T AARDSCHE LEVEN / VANGT HET WARE LEVEN AAN / DAAROM ZIJ ONS DOEL EN STREVEN / NAAR DAT LEVEN OP TE GAAN.

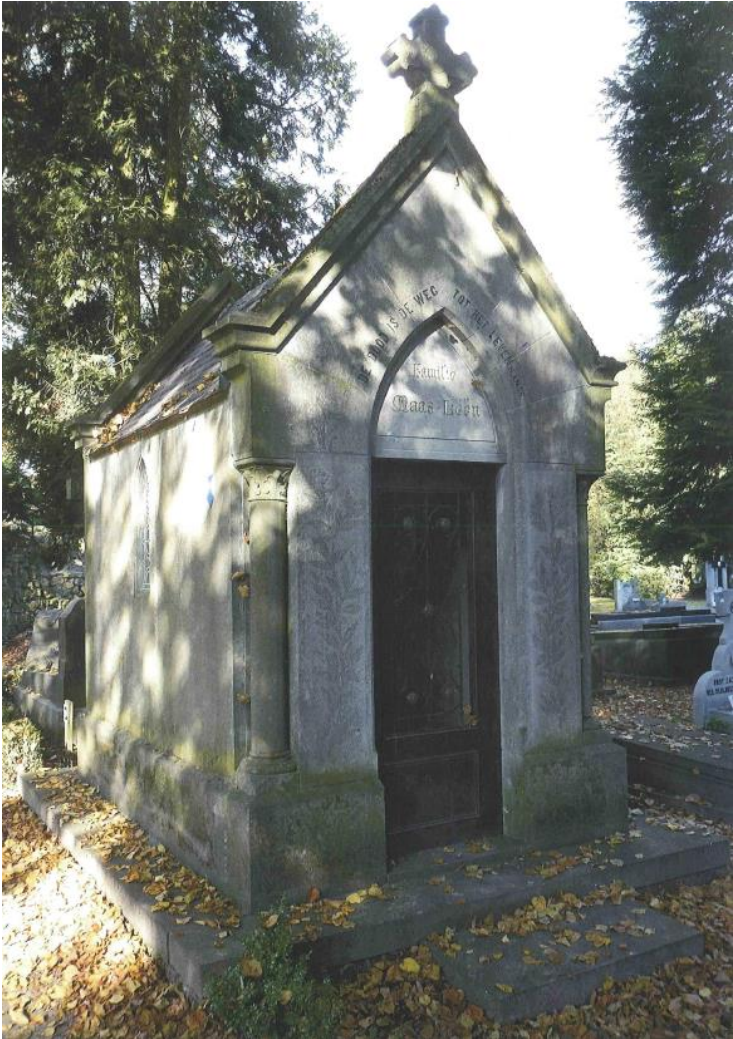
Boven de tekst een engel met eronder een banderol met opschrift 'REQUIEM AETERNAM / DONA EIS DOMINE'.

De grafkapel is aan de westzijde op de plint gesigneerd 'BARETTE / EINDHOVEN'.

Waardering volgens register

Het grafmonument is van algemeen belang. Het heeft cultuurhistorische waarde als bijzondere uitdrukking van een sociale en geestelijke ontwikkeling, in het bijzonder de ontwikkeling van de katholieke grafcultuur, het is tevens van belang voor de typologische ontwikkeling van het grafmonument voor de katholieke elite. Het heeft kunsthistorisch belang als voorbeeld van het werk van het atelier Barette. Het is gaaf bewaard gebleven en typologisch zeldzaam. Tevens zijn de florale motieven in laagrelief, naast de ingang, zeldzaam.

Rijksmonument: 18

Rijksmonument: 19

Onderstaand monument is een rijksmonument in de zin van de Monumentenwet.

Datum besluit: 3 april 2003
Monumentnummer: 526221

PLAATSELIJKE AANDUIDING

Plaats: Valkenswaard
Straat: Westerhovenseweg
Huisnummer: 2
Monument: langgevelboerderij annex voormalig café

KADASTRALE AANDUIDING

Kadastraal gemeente: Valkenswaard
Sectie: G
Nummer: 343

OMSCHRIJVING

Inleiding volgens register

LANGGEVELBOERDERIJ annex voormalig dorpscafé met stallen en schuur, opgetrokken in Ambachtelijk-traditionele bouwtrant en daterend uit 1825. Voor het café-woonhuis een stoep met hardstenen stoeppalen en ijzeren stangen. Achter tegen het pand de fundering van de hier in 1744 gestichte brouwerij die ca. 1890 naar het buurperceel werd verplaatst. Het geheel ligt in het Keersopdal aan de rand van het dorp Dommelen. Naast de schuur een notenboom.

Beschrijving volgens register

Langgevelboerderij annex dorpscafé "De Oranjeboom" met stallen en schuur, boven een gepleisterde plint opgetrokken op een rechthoekige plattegrond uit handvormbaksteen in kruisverband. Voorgevel café en woonhuis met knipvoeg. Zadeldak met gesmoorde Hollandse pannen tussen tuitgevels, links uitlopend in een schoorsteen. Op de nok boven het woonhuisgedeelte een tweede schoorsteen. De tuitgevels hebben vlechtingen en aanzetten, rechts een getrapte toppilaster. In het pand zijn nog de resten van de bierkelder van de oude brouwerij. De voorgevel heeft in het midden een paneeldeur met oud beslag en bovenlicht. Geëmailleerde vergunningbordjes. Aan weerszijden van de deur twee T-vensters (schuiframen) met aan de onderzijde elk een strook van 4 ruitjes met geel glas. Dubbele opgeklampte luiken. Deur en vensters, alle even hoog, zijn voorzien van strekken. Staafankers. Geprofileerde, deels gepleisterde kroonlijst met bakgoot. De zijgevel rechts heeft twee latere T-vensters. Daarboven het ankerjaartal 1825.

Rijksmonument: 19

Op zolderniveau twee vensters met 2-ruits bovenlicht en ieder twee draairamen. De achtergevel heeft uiterst links een latere haakse aanbouw met dames- en herentoilet. Voorts een achterdeur met bovenlicht en aan weerszijden een venster met klapraam als bovenlicht. Links van de voorgevel van het woonhuis zijn stallen en schuur onder zadeldak met wolfseinde aangebouwd. Het dak is gedekt met gesmoorde rode Hollandse pannen. De voorgevel uit donkere handvormsteen (21 x 10,5 x 4/5,5 cm) maakt een oudere indruk dan het woonhuiscafé maar is net zo oud en uit één stuk gebouwd. In het midden en rechts twee identieke dubbele staldeuren onder segmentbogen met strekken, afgedekt door koppen. Deze deuren worden afgewisseld door vensters met gewijzigde 6-ruits schuiframen. Uiterst links een latere deeldeur onder houten latei. Staafankers. Onder de dakrand een eenvoudig baksteenfries. Bij de achtergevel van de schuur zet het dak iets lager aan dan bij het woonhuis. De achtergevel vertoont een staldeur, 6-ruits stalramen uit beton en is deels begroeid. De geheel symmetrische korte zijgevel van de schuur is vernieuwd in imitatie handvormsteen in kruisverband. Grote dubbele deur onder segmentboog met strekken, aan weerszijden getoogde 4-ruits stalramen uit beton met strekken. Op zolderniveau twee kleine ronde ventilatieopeningen met rollagen. Staafankers. Inwendig is de oorspronkelijke indeling grotendeels bewaard gebleven. Rechts van de ingang bevond zich het dorpscafé, rechts het woonhuis. Het café is, hoewel sinds 1983 gesloten, met inrichting nog geheel intact. De twee zware, in de muur opgelegde moerbalken worden in deze ongedeelde ruimte halverwege ondersteund door stijlen. Deze zijn na de verbouwing in ongeveer 1920 gekomen; eerst was hier een opkamer tot aan de zijgevel onder de bierkelder van de brouwerij en het huis. Van kelder en café-bieropslag is de trap nog aanwezig. De stallen en schuur zijn nog in gebruik als veestal en hierin is het melkvee gehuisvest en vindt huisverkoop plaats.

Waardering volgens register

De langgevelboerderij annex dorpscafé met stallen en schuur is van algemeen belang. Het pand heeft cultuurhistorische waarde als voorbeeld van de combinatie van langgevelboerderij en dorpscafé op het platteland. Het pand is van belang voor de geschiedenis van de bierbrouwerij en de economische ontwikkeling van de streek. Het heeft architectuurhistorische waarde vanwege de in- en uitwendig gaaf behouden hoofdstructuur en het traditioneel materiaalgebruik alsmede vanwege onderdelen van het interieur, met name de intacte caféruimte en stallen. Het heeft ensemblewaarde in samenhang met de brouwerij en is straatbeeldbepalend.

Literatuur: Han Smulders, "Hoeve met herberg naast Dommelsche brouwerij. Frans en Frits van der Heijden, kasteleins tussen de koeien". In: Trompetter Kempen, d.d. 26 maart 1999.

Rijksmonument: 19

Rijksmonument: 20

Onderstaand monument is een rijksmonument in de zin van de Monumentenwet.

Datum besluit: 23 juni 2004
Monumentnummer: 526652

PLAATSELIJKE AANDUIDING

Plaats: Valkenswaard
Straat: Peperstraat
Huisnummer: 56/54A
Monument: winkel-woonhuis grote Leijenhuijsinge

KADASTRALE AANDUIDING

Kadastraal gemeente: Valkenswaard
Sectie: F
Nummer: 2482

OMSCHRIJVING

Inleiding volgens register

WINKEL-WOONHUIS, oorspronkelijk valkeniershuis bekend als "Leyenhuysinge" en daterend uit 1664. Gewijzigd in XIXB en tot winkel verbouwd ca. 1925. Het huis ligt aan een driehoekig pleintje en is gebouwd in Ambachtelijk traditionele stijl. Achter het pand een notenboom met een stamomtrek van ca. 150 cm.

Beschrijving volgens register

Eenlaags pand met zadeldak tussen tuitgevels, gesmoorde Hollandse pannen op het voordakvlak, gemengd met rode op het achterdakvlak. Aan de achterzijde een oude haakse aanbouw onder lager aanzettend zadeldak met Muldenpannen, aangekapt en met wolfseinde. Het pand is boven een gepleisterde plint opgetrokken uit grootformaat handvormsteen (22/22,5 x 10,5/11 x 5/5,5 cm) in kruisverband met klezoren. In het midden een vernieuwde voordeur (winkeldeur) met 9-ruits bovenlicht van geel glas in een gepleisterde omlijsting. Rechts twee vensters met T-ramen (schuiframen), het bovenlicht 8-ruits, aan beide zijden 3 duimen, stenen lekdorpels. Links een groot etalagevenster met driedelig bovenlicht; in ieder deel 6 ruiten met geel glas. Gepleisterde omlijsting. Uiterst links een opkamervenster met 8-ruits bovenlicht en twee draairamen ter plaatse van een oorspronkelijk schuifraam. Duimen, hardstenen lekdorpel. Daaronder een getralied keldervenster met 2-ruits raam, een halfcirkelvormige ontlastingsboog met strekken, afgedekt door koppen op hun plat.

Rijksmonument: 20

Uitgesmede krulankers die het jaar 1664 vormen. Bakgoot op houten consoles. Links is tussen het onderhavige objekt en het buurpand uit hergebruikte handvormsteen ca. 1990 een muur met poort gebouwd van dezelfde hoogte als de voorgevel die ten dele een transparante verbindingsgang verdekt. De zijgevel links is een tuitgevel en heeft vlechtingen, aanzetten en een toppilaster. Uitgesmede krulankers. Links en rechts op zolderniveau sporen van kleine vensters. Links een groot venster, in het midden een nieuwe doorbraak ten behoeve van een transparante verbindingsgang met het buurpand. De zijgevel rechts is in opzet nagenoeg identiek. Op zolderniveau twee vernieuwde 2-ruitsvensters onder halfcirkelvormige ontlastingsboog uit koppen, hardstenen lekdorpels. De achtergevel is voorzover niet aan het oog onttrokken door de aanbouw, geheel gepleisterd. Daarin twee vensters met dubbele luiken. Kozijnen en ramen zijn crèmekleurig, deur en luiken standgroen, gepleisterde onderdelen donkergrijs geschilderd.

Inwendig is de oorspronkelijke indeling grotendeels bewaard gebleven. Plafonds met oude balklagen. De vensters aan de voorzijde hebben nog de oorspronkelijke binnenprofielen van de vroegere kruisvensters bewaard die naar beneden toe vergroot zijn. In de aanbouw een bakoven.

Waardering volgens register

Het winkel-woonhuis uit 1664 is van algemeen belang. Het pand heeft cultuurhistorische waarde als voorbeeld van een valkeniershuis. Het pand heeft architectuurhistorische waarde vanwege de in- en uitwendig gaaf behouden hoofdstructuur en het traditionele materiaalgebruik alsmede vanwege onderdelen van het interieur. Het pand heeft zeldzaamheidswaarde vanwege ouderdom en typologische betekenis. Het heeft ensemblewaarde door zijn situering aan een pleintje in de kom van het dorp.

Rijksmonument: 20

Rijksmonument: 21

Onderstaand monument is een rijksmonument in de zin van de Monumentenwet.

Datum besluit: 11 juli 2004
Monumentnummer: 526771

PLAATSELIJKE AANDUIDING

Plaats: Valkenswaard
Straat: Achterste Brug
Huisnummer: 14
Monument; kortegevelboerderij

KADASTRALE AANDUIDING

Kadastraal gemeente: Valkenswaard
Sectie: F
Nummer: 280

OMSCHRIJVING

Omschrijving COMPLEX

Inleiding

Markant complex bestaande uit een voormalige KORTGEVELBOERDERIJ en een vrijstaande SCHUUR, opgetrokken in ambachtelijk traditionele bouwtrant. De boerderij dateert uit XVIIB en is in XIXB ingrijpend gewijzigd. De schuur dateert uit XVIIB-XVIII. Het complex is gesitueerd aan een kruising van (zand)wegen in de afgelegen buurtschap Achterste Brug. Rondom linden en hagen, het erf tussen boerderij en schuur is geplaveid. Het complex is in gebruik als woonboerderij met berging.

Omschrijving

De boerderij onder afgewolfd zadeldak staat met de nok haaks op de weg. Onmiddellijk aan de weg ligt met de nok evenwijdig een vrijstaande schuur met dwarsdeel onder schilddak. Vanwege zijn ligging aan een kruispunt van wegen heeft het complex een bijzondere uitstraling.

Waardering

Het complex bestaande uit een voormalige kortgevelboerderij en een vrijstaande schuur is van algemeen belang. Het heeft cultuurhistorische waarde als voorbeeld van een zich in de loop der eeuwen uitbreidende en verjongende kortgevelboerderij met vrijstaande schuur die de ontwikkeling naar een langgevelboerderij illustreert.

Rijksmonument: 21

Het heeft architectuurhistorische waarde vanwege de in en uitwendig gaaf behouden hoofdstructuur en het traditionele materiaalgebruik alsmede vanwege onderdelen van het interieur. Het heeft betekenis voor de bouwhistorie vanwege de afleesbaarheid van bouwsporen.

Het heeft zeldzaamheidswaarde vanwege de ouderdom en de gemetselde schoorsteen 'op stervormige plattegrond. Het heeft ensemblewaarde in de landelijke context van de buurtschap Achterste Brug en is straatbeeldbepalend.

Omschrijving onderdeel deel 1 KORTGEVELBOERDERIJ

Inleiding volgens register

Kortgevelboerderij, opgetrokken in Ambachtelijk-traditionele bouwtrant en daterend uit XVIIIB. In XIXB ingrijpend gewijzigd en uitgebreid tot langgevelboerderij. Circa 1980 verbouwd tot woonhuis. Aan de weg een vrijstaande schuur en enkele volwassen linden.

Beschrijving volgens register

De boerderij onder afgewolfd zadeldak met gesmoorde muldenpannen op het wolfeinde boven het voormalig woongedeelte en overigens grijze betonpannen is op een rechthoekige plattegrond opgetrokken uit handvormbaksteen in kruisverband. De korte gevel met de hoofdingang is ouder dan de overige gevels en dateert nog uit XVIIIB. In het midden een groot venster met 20-ruits schuifraam en dubbele luiken. Erboven sporen van ontlastingsbogen van twee oudere vensters. Links daarnaast de vernieuwde voordeur. Uiterst links een klein 6-ruits raam. Uiterst rechts het opkamervenster met ontlastingsboog met strekken. Direct onder de wolfseinden links en rechts een luik in kozijn met overstekende onder- en bovenkalven. Vlechtingen met bouwsporen van verhoging van de kap. Lelieankers. Op de scheiding van het vroegere woongedeelte en het bedrijfs gedeelte een bijzondere, decoratief gemetselde schoorsteen met stervormige doorsnede op de nok.

De lange rechtergevel heeft na een verbouwing in XIXB waarbij het muurwerk geheel vernieuwd werd, het karakter van de voorgevel van een langgevelboerderij gekregen. Ter plaatse van het woongedeelte een venster met 20-ruits schuifraam en dubbele luiken, lekdorpel. Rechts een deur met 3-ruits bovenlicht. Ter hoogte van de voormalige stal vensters met 6-ruits ramen en dubbele luiken met lekdorpel. In een venster met 4-ruits raam veranderde staldeur. Dubbele deeldeuren, oorspronkelijk toegang gevend tot een dwarsdeel. Staaf- en X-vormige muurankers. Tijdens de restauratie zijn alle kozijnen, vensters, deuren en luiken vervangen.

Waardering volgens register

De voormalige kortgevelboerderij uit XVIIIB, in XIXB gewijzigd, is van algemeen belang. Ze heeft cultuurhistorische waarde als voorbeeld van een zich in de loop der eeuwen uitbreidende en verjongende kortgevelboerderij met vrijstaande schuur die de ontwikkeling naar een langgevelboerderij illustreert. De boerderij heeft architectuurhistorische waarde vanwege de in- en uitwendig gaaf behouden hoofdstructuur en het traditionele materiaalgebruik alsmede vanwege onderdelen van het interieur. De boerderij is van belang voor de bouwgeschiedenis vanwege de afleesbaarheid van de bouwsporen. Het pand heeft zeldzaamheidswaarde vanwege de ouderdom en de gemetselde schoorsteen met stervormige doorsnede. Samen met de bijbehorende vrijstaande schuur heeft de boerderij ensemblewaarde in de landelijke context van de buurtschap Achterste Brug. Het pand is straatbeeldbepalend.

Rijksmonument: 21

Omschrijving onderdeel deel 2 VRIJSTAANDE SCHUUR

Inleiding volgens register

Vrijstaande SCHUUR, opgetrokken in Ambachtelijk-traditionele bouwtrant en daterend uit XVIIIB-XVIII. De schuur behoort bij een kortgevelboerderij en is gesitueerd aan een kruising van zandwegen in de afgelegen buurtschap Achterste Brug. Restauratie circa 1990.

Beschrijving volgens register

De schuur met dwarsdeel, boven een gepleisterde en geteerde plint opgetrokken uit handvormbaksteen in kruisverband, ligt onmiddellijk aan de weg met de nok evenwijdig. Het schilddak is gedekt met rode en gesmoorde Hollandse pannen. In het midden van de lange, aan de weg gelegen zijde een grote dubbele deel deur waarvoor het dak golvend is opgelicht. Rechts beneden deels in de plint een hardstenen peilsteen met de tekst: "32 Mr P.V. 40 cMr boven AP".

Waardering volgens register

De vrijstaande schuur uit XVIIIB-XVIII is van algemeen belang. Zij heeft cultuurhistorische waarde als voorbeeld van een vrijstaande schuur behorend bij een kortgevelboerderij. De schuur heeft architectuurhistorische waarde vanwege de in en uitwendig gaaf behouden hoofdstructuur en het traditionele materiaalgebruik alsmede vanwege onderdelen van het interieur. De schuur heeft samen met de bijbehorende kortgevel boerderij ensemblewaarde in de landelijke context van de buurtschap Achterste Brug en is straatbeeldbepalend.

Rijksmonument: 21

